

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jiřího Lifky a Mgr. Kamila Tojnera a ve věci žalobce: **B. M. T.**, nar. ..., státní příslušnost Vietnamská socialistická republika, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Brno, Příkop 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Praha 7, Nad štolou 3, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného správního orgánu v řízení o žádosti žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu podané dne 19. 6. 2014,

t a k t o :

- I. Žalovaný **je p o v i n e n** do 180 dnů od právní moci tohoto rozsudku vydat rozhodnutí o žádosti žalobce o povolení k trvalému pobytu podané dne 19. 6. 2014.
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 10 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce, Mgr. Marka Sedláka, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou proti nečinnosti správního orgánu domáhá, aby soud žalovanému uložil vydat do 30 dnů od právní moci rozsudku rozhodnutí o žádosti žalobce o povolení k trvalému pobytu.

Žalobce v žalobě tvrdí, že dne 19. 6. 2014 žalobce spolu s panem B. M. D., bratrem žalobce nar. dne X, který byl řádně zaregistrován v systému Visapoint, na Zastupitelském úřadě České republiky v Hanoji (dále jen „*zastupitelský úřad*“) podal žádost o povolení k trvalému pobytu za účelem sloučení rodiny jako přílohu žádosti svého bratra (bratr žádal o povolení k dlouhodobému pobytu rovněž za účelem sloučení rodiny). Zároveň se žádostí přiložil přípis zástupce žalobce, v němž byl tento postup zdůvodněn hrozícím nepřiměřeným zásahem do rodinného života žalobce, jeho bratra a rodičů pobývajících v ČR v důsledku

faktické nemožnosti registrovat si řádný termín v systému Visapoint. Žalobce současně požádal o vedení společného řízení o obou žádostech (tedy jeho a bratrově).

Podle žalobce žádost nebyla žalobci zastupitelským úřadem vrácena, ani jiným způsobem zastupitelský úřad žalobce nevyrozuměl o tom, jak se žádostí naložil. Teprve dne 17. 9. 2014 bylo zástupci žalobce doručeno vyrozumění žalovaného ze dne 16. 9. 2014 o nespojení řízení s odůvodněním, že žádost byla podána jako příloha jiné žádosti, nešlo tedy o žádost podanou podle § 169 odst. 13 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o pobytu cizinců“), a nebylo proto ani zahájeno řízení, jež by bylo možné s řízením o žádosti bratra žalobce spojit.

Žalobce s ohledem na to, že zastupitelský úřad podanou žádost neodložil, ani jiným způsobem vůči žalobci nereagoval, ale žádost žalovanému postoupil, dospěl k závěru, že bylo zahájeno řízení o žádosti, a to i vzhledem k tomu, že se žádostí byla spojena žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, na niž zastupitelský úřad ani žalovaný nijak nereagoval. Jelikož však rozhodnutí o žádosti nebylo vydáno ve lhůtě podle § 169 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, žalobce uplatnil návrh na opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“). Tomuto návrhu však nebylo vyhověno.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby, neboť řízení o vydání povolení k trvalému pobytu nebylo řádně zahájeno. Ve spisovém materiálu postoupeném zastupitelským úřadem bylo totiž konstatováno, že v rámci žádosti o modrou kartu bratra žalobce byla předložena i žádost žalobce, nicméně vzhledem k tomu, že podání této žádosti nebylo zaregistrováno v systému Visapoint, zastupitelský úřad tuto žádost nepřijal a nezaevidoval ji v systému EVC. Odpovědnost za přijetí žádosti a její následné postoupení ministerstvu vnitra nese zastupitelský úřad. Případná pochybení tohoto úřadu je třeba řešit s tímto správním orgánem, případně cestou orgánu jemu nadřízenému, tedy Ministerstva zahraničních věcí. Žalovaný, pokud jde o žádosti o pobytová oprávnění podávané v zahraničí, je příslušný pouze k rozhodnutí o nich, což plyne z § 165 písm. j), n) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Na žalovaného tedy nelze faktickým doručením žádosti, jejíž přijetí bylo odmítnuto zastupitelským úřadem, přenášet odpovědnost za její přijetí. Nepřijal-li zastupitelský úřad žádost žalobce a nepostoupil-li ji žalovanému k rozhodnutí, nemůže o ní být vedeno řízení jako o žádosti, která byla podána zastupitelskému úřadu.

Ze správního spisu vyplynuly skutečnosti, jak byly vyličený v žalobě a jež ostatně nejsou ve skutkové rovině ani nijak zpochybňovány žalovaným. Dne 19. 6. 2014 tedy byla společně se žádostí žalobcova bratra o vydání „modré karty“ podána i žádost žalobce o povolení trvalého pobytu za účelem sloučení s otcem žijícím na území ČR. V průvodním dopisu byl tento postup zdůvodněn nemožností žalobce (na rozdíl od jeho bratra) se k podání žádosti registrovat v systému Visapoint, neboť pro daný typ žádosti nenabízí žádné termíny.

Ve správním spisu se nachází nedatovaná poznámka konzula zastupitelského úřadu, v níž se konstatuje, že žádost žalobce byla předložena jako příloha žádosti jeho bratra o jiný typ pobytu – vzhledem k tomu, že podání této žádosti nebylo zaregistrováno v systému Visapoint, zastupitelský úřad tuto žádost nepřijal a nezaevidoval, nicméně přítomná zástupkyně žalobce však „naléhala, aby tato žádost byla přijata jako samostatný dokument v rámci žádosti HANO201406190001“ (tedy žádosti žalobcova bratra). Žádost žalobce tedy byla posléze postoupena žalovanému jako příloha žádosti jeho bratra.

Dne 16. 9. 2014 pak žalovaný vyrozuměl bratra žalobce, že nespojil řízení o jeho žádosti s řízením o žádosti žalobce, neboť řízení o této žádosti vůbec nebylo zahájeno, a to z důvodu, že žádost nebyla podána jako samostatná žádost podle § 169 odst. 13 zákona o pobytu cizinců.

Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců usnesením ze dne 15. 12. 2015, č. j. MV-175884-2/SO-2015, nevyhověla návrhu žalobce na přijetí opatření proti nečinnosti žalovaného, a to rovněž s odůvodněním, že žádost žalobce nebyla podána a nevede se o ní žádné řízení.

Městský soud v Praze věc posoudil následovně.

Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. ten, kdo bezvysledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, se může žalobou domáhat toho, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo vydat osvědčení.

Z uvedeného ustanovení vyplývá, že ochrany proti nečinnosti se lze úspěšně domáhat tehdy, jestliže správní orgán nevydal rozhodnutí ve věci samé nebo nevydal osvědčení, přičemž tak neučinil přesto, že k vydání byl povinen. Obecně platí, že povinnost správního orgánu vydat rozhodnutí či osvědčení nastává v rámci řízení, které již bylo zahájeno. Správní řízení může být zahájeno na žádost, nebo z moci úřední.

Obdobnou skutkovou situací, jako se podává v nyní projednávané žalobě, se Městský soud v Praze zabýval již v rozsudku ze dne 10. 12. 2014, č. j. 3 A 109/2014 – 37, jehož závěry byly potvrzeny i Nejvyšším správním soudem, a to v rozsudku ze dne 30. 4. 2015, č. j. 7 Azs 282/2014 – 48. Nejvyšší správní soud konstatoval, že při posouzení sporné otázky, zda bylo povinností žalovaného o žádosti podané jako příloha jiné žádosti rozhodnout, „je třeba vyjít z ust. § 44 odst. 1 správního řádu, podle něhož je řízení o žádosti zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. Ve správních řízeních lze pro formu podání žádosti využít všech způsobů uvedených v ust. § 37 odst. 4 správního řádu, tj. písemně, ústně do protokolu anebo v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem, případně dalšími způsoby, je-li potvrzeno, popřípadě doplněno, některým z uvedených způsobů ve lhůtě pěti dnů.

Pro zahájení řízení o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu však platí několik výjimek. Předně podle ust. § 169 odst. 13 zákona o pobytu cizinců cizinec, který není uveden v právním předpise vydaném podle ust. § 182 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, je povinen požádat o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu pouze na zastupitelském úřadu ve státě, jehož je státním příslušníkem, popř. jenž vydal cestovní doklad, jehož je cizinec držitelem, nebo ve státě, ve kterém má cizinec povolen dlouhodobý nebo trvalý pobyt. Nesplní-li cizinec tuto povinnost, řízení o žádosti není zahájeno a zastupitelský úřad věc usnesením odloží, přičemž usnesení pouze poznamená do spisu. Další omezení vyplývá z ust. § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců, podle něhož žádost o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně. Zastupitelský úřad však může v odůvodněných případech od této povinnosti upustit.

S ohledem na citovaná ustanovení zákona o pobytu cizinců má Nejvyšší správní soud za to, že na základě žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu, kterou podala účastnice řízení, bylo zahájeno správní řízení. Tato žádost byla podána osobně na zastupitelském úřadu ve státě, jehož je účastnice řízení státní příslušnicí tak, jak vyžaduje ust. § 169 odst. 13 a § 14 zákona o pobytu cizinců, neboť žádost zde osobně podala zákonná zástupkyně účastnice řízení (ust. § 32 odst. 1 správního řádu). Je nerozhodné, že účastnice řízení podala žádost formálně jako přílohu jiné žádosti. Naopak podstatné je, že byla v souladu s § 70 odst. 1 zákona o

pobyту cizinců podána na úředním tiskopise a dostala se do dispozice příslušného zastupitelského úřadu.“ Zároveň zdůraznil, že „jiné podmínky, které by vylučovaly zahájení řízení, ze správního řádu a ani ze zákona o pobyту cizinců nevyplývají. Pokud jde o stěžovatelem namítanou nezbytnou registraci v systému Visapoint, tato není podle Nejvyššího správního soudu podmínkou pro zahájení příslušného správního řízení. Tento systém funguje na principu elektronických úředních hodin a plní pouze funkci organizační. Registrace v tomto systému tudíž není zákonnou podmínkou pro zahájení řízení. Nelze se proto ztotožnit s názorem stěžovatele, že účastnice řízení obešla zákon tím, že bez registrace v systému Visapoint podala na zastupitelském úřadu žádost prostřednictvím své zákonné zástupkyně, protože tato v tomto systému registrovaná byla.“

V dané věci sice žádost žalobce (ale ani jeho bratra) nebyla formálně podána dle § 169 odst. 14 zákona o pobyту cizinců „osobně“, neboť šlo o nezletilce – žádost měla být tudíž podána jejich zákonnými zástupci. Při podání žádosti však oba požádali od upuštění od této povinnosti s poukazem na to, že oba rodiče jsou na území ČR. Ve vztahu k bratru žalobce zjevně od této povinnosti bylo zastupitelským úřadem upuštěno, neboť žádost bratra žalobce přijal a postoupil ji k vyřízení žalovanému. Ostatně případný nedostatek osobního podání nebyl vůči žalobci nikdy ze strany žalovaného uplatňován.

Za těchto okolností Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žádost žalobce, pokud byla podána na předepsaném tiskopise a dostala se do dispozice jak zastupitelského úřadu, tak žalovaného, byla způsobilá zahájit řízení podle § 44 odst. 1 správního řádu.

Pokud jde o námitku žalovaného, že v řízení není pasivně legitimován, neboť žádost sám přijmout nemohl a zastupitelským úřadem mu nebyla postoupena, lze pouze konstatovat, že tento závěr žalovaného je nesprávný, neboť podle § 165 písm. j) zákona o pobyту cizinců je to právě on, kdo řízení vede. Jelikož bylo právě vyvozeno, že řízení o žádosti žalobce bylo řádně zahájeno, měl žalovaný povinnost v zákonné lhůtě vydat rozhodnutí ve věci samé. Na tom nic nemění ani skutečnost, že dle § 169 odst. 13 zákona o pobyту cizinců se žádost podává zastupitelskému úřadu. Vztah mezi zastupitelským úřadem a žalovaným lze přirovnat ke vztahu mezi správním orgánem I. stupně a odvolacím správním orgánem v řízení o odvolání. Jak plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 11. 2015, č. j. 2 As 198/2015-20, za celé odvolací řízení včetně řádného postoupení odvolání a spisového materiálu správním orgánem I. stupně je procesně odpovědný orgán odvolací. V řízení o vydání zaměstnanecké karty je tedy analogicky za průtahy v celém řízení procesně odpovědný žalovaný, což výslovně potvrdil Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 9. 3. 2016, č. j. 1 Azs 281/2015-34, bod 18. V této věci navíc nelze pominout, že žalovaný byl žalobcem informován o tom, že k podání žádosti došlo, avšak zastupitelský úřad ji žalovanému nepostoupil. Žalovaný tak měl reálnou možnost zjednat nápravu a nezákonné nečinnosti předejít.

Lze tedy shrnout, že řízení o vydání povolení k trvalému pobyту bylo podáním žalobce ze dne 19. 6. 2014 zahájeno, přičemž za řádný průběh řízení a vydání rozhodnutí nese od té doby odpovědnost žalovaný. Podle § 169 odst. 1 písm. b) zákona o pobyту cizinců se rozhodnutí o žádosti o vydání povolení k trvalému pobyту vydá ve lhůtě 180 dnů ode dne podání žádosti. Tato lhůta ke dni podání žaloby uplynula, avšak žalovaný rozhodnutí doposud nevydal – je tedy nezákonně nečinný. Žalobce se pokusil domoci nápravy prostřednictvím žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu, avšak jeho žádosti nebylo vyhověno.

Z výše uvedeného plyne, že žaloba je důvodná. Proto soud podle § 81 odst. 2 s. ř. s. uložil žalovanému vydat rozhodnutí ve věci samé, a to ve lhůtě 180 dnů od právní moci rozsudku, tedy lhůtě, kterou pro tento typ rozhodnutí stanoví § 169 odst. 1 písm. b) zákona o

pobytu cizinců. Soud při stanovení lhůty vycházel z toho, že od zahájení řízení nebyl žalovaným proveden žádný procesní úkon, a je tedy třeba před vydáním rozhodnutí ve věci samé provést v zásadě celé správní řízení.

Výrok o nákladech řízení vychází ze skutečnosti, že žalobce byl v řízení plně úspěšný, a tak mu oproti žalovanému náleží náhrada nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalobce předně uhradil soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč. Další žalobcovy náklady tvoří odměna zástupce žalobce za dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), tedy převzetí právního zastoupení ve věci a podání návrhu ve věci samé. Podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu činí výše odměny za jeden úkon právní služby 3100 Kč ($2 \times 3100 = 6200$). Náhrada hotových výdajů pak dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu tvoří 300 Kč za každý úkon ($2 \times 300 = 600$). Odměna advokáta tak činí 6800 Kč a DPH ve výši 21 %, celkem tedy 8228 Kč. Spolu se zaplaceným soudním poplatkem tedy žalobci vznikly náklady ve výši 10 228 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 21. července 2016

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Brunhoferová